

I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

USNESENÍ

RADA

Usnesení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě o podpoře nových a účinných forem účasti všech mladých lidí na demokratickém životě Evropy

(2011/C 169/01)

RADA A ZÁSTUPCI VLÁD ČLENSKÝCH STÁTŮ ZASEDAJÍCÍ V RADĚ:

1. PŘIPOMÍNÁJÍCE POLITICKÉ SOUVISLOSTI TÉTO OTÁZKY UVEDENÉ V PŘÍLOZE, A ZEJMÉNA ŽE:

1. v článku 165 Smlouvy o fungování Evropské unie se stanoví, že činnost Evropské unie je zaměřena na podporu účasti mladých lidí na demokratickém životě Evropy;
2. v usnesení o obnoveném rámci evropské spolupráce v oblasti mládeže (2010–2018)⁽¹⁾ se odkazuje na podporu aktivního občanství mladých lidí jako na jeden z obecných cílů a účast je označována za jednu z osmi hlavních oblastí činnosti. V uvedeném usnesení se stanoví, že mezi hlavní zásady, které by měly být dodržovány ve všech politikách a činnostech týkajících se mladých lidí, patří nahlížení na všechny mladé lidi jako na přínos pro společnost a podpora práva mladých lidí podílet se na vytváření politik, jež na ně mají vliv, a to prostřednictvím trvalého strukturovaného dialogu s mladými lidmi a organizacemi mládeže.

2. BEROUCE V ÚVAHU, ŽE:

1. v článku 2 Smlouvy o Evropské unii se stanoví, že „Unie je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin“. V čl. 10 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii se uznává, že každý občan má právo podílet se na demokratickém životě Evropské unie;
2. v člancích 11 a 12 Listiny základních práv Evropské unie se uvádí, že každý má právo na svobodu projevu, pokojného shromažďování a sdružování. V článku 24 se uvádí, že děti mohou svobodně vyjadřovat své názory, a stanoví

se v něm, že v záležitostech, které se jich dotýkají, se k těmto názorům musí přihlížet s ohledem na jejich věk a vyspělost.

3. UZNÁVAJÍ, ŽE:

1. mladí lidé dnes čelí mnoha výzvám ve spojitosti s nezaměstnaností a souvisejícím ohrožením chudobou a v určitých oblastech ve spojitosti s nižším dosaženým vzděláním a předčasným ukončováním školní docházky⁽²⁾. V některých členských státech je účast mladých lidí ve volbách podprůměrná;
2. mladí lidé mohou cenným způsobem přispět k rozvoji společnosti. Jejich zapojení do hledání odpovědí na společenské problémy a výzvy je zásadní z hlediska toho, aby všichni mladí lidé mohli plně využívat svých schopností a naleziť použitelná, smysluplná a udržitelná řešení;
3. výsledky veřejných konzultací a zprávy EU o mládeži ukazují, že mladí lidé považují svůj přínos k formování vývoje společnosti prostřednictvím participativní demokracie a s využitím jejich nástrojů za klíčovou prioritu⁽³⁾. Nesmírně důležité je uznávat hlas mladých lidí ve všech politických a rozhodovacích procesech;
4. je třeba lépe chápat důvody poklesu tradičního členství v organizacích a nízkou průměrnou účast mladých lidí v mechanismech zastupitelské demokracie;
5. vyšší účast mladých lidí může přispět k sociálnímu, politickému, kulturnímu a hospodářskému rozvoji, a bude-li ve veřejné sféře zastoupen větší počet lidí a myšlenek, budou rozhodnutí lépe zdůvodněná;

⁽¹⁾ Úř. věst. C 311, 19.12.2009, s.1.

⁽²⁾ SEK(2009) 549, kapitola 2.1.

⁽³⁾ SEK(2009) 549, kapitola 3.1.5

6. zastupitelská i participativní demokracie jsou stále více spojeny s využíváním médií a s účastí prostřednictvím internetu (e-participation), která může zlepšit přístup k podrobnějším informacím a rozšířit prostor pro zapojení většího počtu lidí do procesu vytváření názorů a rozhodování; rovněž může většímu počtu lidí poskytnout příležitost informace vytvářet, nikoli jen využívat.

4. UZNÁVAJÍ, ŽE:

1. účast mladých lidí na demokratickém životě poskytuje skutečné příležitosti k zapojení do procesu rozhodování. Vyzývají ty, kdo přijímají rozhodnutí, aby brali názory mladých lidí v úvahu, podněcovali ve společnosti všeobecnou atmosféru dialogu, zahrnovali do něj otázku sociální spravedlnosti, kritického myšlení, aktivního přístupu a vyjadřování názorů a využívali k tomu nástroje, prostředky a příležitosti, jež na zastupitelská a participativní demokracie všech úrovních společnosti nabízí;

2. pro dosažení plné účasti mladých lidí na demokratickém životě je zapotřebí, aby organizace mládeže, neformální skupiny nebo aktivity a iniciativy jiného druhu mladým lidem poskytovaly individuální i kolektivní podporu a povzbuzení;

3. cenný nástroj prosazování účasti mladých lidí, a v neposlední řadě i mladých lidí s omezenými příležitostmi, představuje program Mládež v akci, jelikož podněcuje jejich zapojení do místních, regionálních i mezinárodních projektů, zohledňuje jejich potřeby a myšlenky a živí v nich smysl pro odpovědnost.

5. DOMNÍVAJÍ SE, ŽE:

1. pro dosažení aktivní a úspěšné účasti ve společnosti jsou rozhodující rozsáhlé znalosti týkající se účasti a znalosti dodržování lidských a občanských práv a nenásilí;

2. klíčovou úlohu ve společnosti hrají dobrovolné činnosti jakožto forma účasti, přičemž tyto činnosti poskytují příležitosti a nástroje ke zlepšování osobních dovedností a smyslu pro solidaritu a sociální odpovědnost;

3. pro zvyšování účasti mladých lidí jsou zásadní odpovídající informace a možnosti učení v oblasti formálního vzdělávání a neformálního učení. Na účast je nutné pohlížet jako na proces, který začíná v útlém věku a pokračuje po celý život. Účast by se tedy měla uskutečňovat ve všech oblastech života, například v rodině, ve formálním vzdělávání, neformálním a informálním učení i odborné přípravě, v mimoškolních aktivitách a v zaměstnání;

4. v zájmu účinné účasti ve společnosti si mladí lidé musí osvojit a rozvinout klíčové kompetence nutné pro celoživotní učení, zejména komunikační dovednosti, doved-

nosti pracovat s informačními a komunikačními technologiemi, umění učit se, sociální a občanské kompetence jakož i kulturní povědomí a projevy; účast rovněž podněcuje k osvojování klíčových kompetencí. Společnost by měla klást velký důraz na prosazování rovného a otevřeného přístupu všech mladých lidí k celoživotnímu učení;

5. účast na demokratickém životě je vzájemný a nepřetržitý proces. Mladí lidé by měli být zapojeni do vytváření, uskutečňování a posuzování politik, které se jich dotýkají. Rozhodující je poskytovat mladým lidem pravidelnou zpětnou vazbu o výsledcích strukturovaného dialogu, veřejných konzultací nebo jiných forem účasti. Podobně je důležité poskytovat informace o procesu rozhodování a o uplatňování opatření v klíčových oblastech, které považují mladí lidé za důležité.

6. ZDŮRAŽŇUJÍ, ŽE:

1. pro účast je klíčovým aspektem přístup k informacím. Navzdory existenci různých evropských informačních struktur, sítí a kanálů nemá značný počet mladých lidí přístup k informacím, které pro účast na demokratickém životě potřebují. Nové informační a komunikační technologie mohou být nástrojem zapojení mladých lidí do jejich komunit a demokratických struktur a nástrojem podněcování jejich účasti;

2. nová média mohou být doplněna tradičními procesy účasti a informačními kanály a mohou být s nimi propojena. Mohou mladým lidem nabídnout rychlé a atraktivní, uživatelsky vstřícné nástroje nejen s ohledem na jejich každodenní komunikaci, ale rovněž z hlediska posílení jejich účasti na demokratickém životě. Vhodnou cestou k přizpůsobování se potřebám mladých lidí může být využívání nových nebo tradičních médií pro účely obousměrné komunikace ohledně účasti na životě komunity nebo na zastupitelské demokracii, protože mnozí mladí lidé informační a komunikační technologie pravidelně využívají ve svém každodenním životě;

3. vzhledem k tomu, že velký počet občanů má přístup k informačním technologiím a jsou schopni je používat, mohou informační a komunikační technologie umožnit masové konzultace, rozsáhlé nadnárodní rozpravy a širokou účast a v závislosti na použitých metodách mohou přispět rovněž k tomu, aby bylo zapojení do demokratického rozhodování v celé Evropě transparentnější;

4. klíčem k řádné účasti mladých lidí na demokratickém životě je zlepšování jejich klíčových kompetencí a mediální gramotnosti, což jim umožní média lépe číst, používat, ovlivňovat a vytvářet. Zásadní úlohu tu hrají systémy formálního vzdělávání i neformálního učení a pro obě strany by tudíž bylo prospěšné navazování dalších kontaktů mezi uvedenými dvěma oblastmi. Pro

poskytování informací a rozvíjení mediální gramotnosti a dovednosti pracovat s informačními a komunikačními technologiemi je důležitá práce s mládeží v zájmu účinného posílení účasti.

7. VYZÝVAJÍ PROTO ČLENSKÉ STÁTY A KOMISI, ABY V RÁMCI SVÝCH PŘÍSLUŠNÝCH PRAVOMOCÍ:

- a) využívaly Strategie 2020 pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění a její iniciativy „Mládež v pohybu“, jedné z jejich stěžejních iniciativ, k posílení občanského zapojení a demokratické účasti mladých lidí. Dovednosti, které si v této souvislosti mladí lidé osvojí, jako je schopnost vedení, komunikace, sebeřízení, řešení problémů a využívání vlastní iniciativy, jsou pro ně užitečné jak při vstupu na trh práce, tak i v úsilí o zapojení do zastupitelské a participativní demokracie;
- b) posílily celkový rozměr oblasti mládeže, úlohu práce s mládeží a účast mladých lidí na provádění strategie Evropa 2020 a stěžejní iniciativy Mládež v akci a rozšířily koncept mobility mládeže na všechny mladé lidi a mladé pracovníky, aby jim pomohly zlepšovat jejich osobní dovednosti a motivovaly je k dosažení plné účasti v systému vzdělávání, na trhu práce a na životě společnosti;
- c) i nadále rozvíjely klíčové činnosti zaměřené na prosazování účasti mladých lidí, které byly dohodnuty v usnesení Rady o obnoveném rámci evropské spolupráce v oblasti mládeže (2010–2018);
- d) posílily vzdělávání v oblasti digitální a mediální gramotnosti, a to jak v neformálním učení, tak i ve formálním vzdělávání, aby tak byly mladým lidem poskytnuty nezbytné dovednosti, pokud jde o stále aktivnější zapojení do účasti přes internet, jak se navrhuje i ve stěžejní iniciativě strategie Evropa 2020 nazvané „Digitální agenda pro Evropu“;
- e) poskytovaly dětem a mladým lidem více informací o jejich demokratických právech a demokratických hodnotách obecně a prosazovaly lidská práva, stanovená v Lisabonské smlouvě, Listině základních práv EU, Úmluvě OSN o právech dítěte a v mezinárodních úmlouvách;
- f) všem dětem a mladým lidem zajistily a usnadnily na místní, regionální, celostátní i evropské úrovni přístup k demokratickému životu, například lepším poskytováním informací o možnostech účasti, jejich motivováním k účasti a rozvíjením stávajících a nových fór pro účast mladých lidí, věnováním zvláštní pozornosti mladým lidem s omezenými příležitostmi a těm, kteří nejsou členy organizovaných skupin (sdružení, nevládních organizací);
- g) u odborníků pracujících s dětmi a mladými lidmi a vykazujících činnost v jejich zájmu podporovaly příležitosti k učení o demokracii, účasti a lidských právech; a tvůrce politik na všech úrovních podporovaly příslušnými informacemi a znalostmi o osvědčených postupech v rámci inovační účasti mládeže;
- h) pro zainteresované subjekty rozšířily rozsah a škálu příležitostí v oblasti formálního vzdělávání a neformálního učení, které by společně vedly k posílení účasti a občanského zapojení mladých lidí a od raného věku podpořily různé formy „vedení k účasti“;
- i) při vytváření konceptů, strategií, politik nebo nástrojů na podporu aktivní a odpovědné účasti mladých lidí braly v úvahu meziodvětvový přístup a horizontální povahu politik ovlivňujících životní podmínky mladých lidí, že budou v oblasti mládeže považovat za základ politik v oblasti aktivního občanství a účasti důkazy, výzkum i stanoviska mladých lidí;
- j) v nové zprávě o mládeži v roce 2012 zohlednily účast mladých lidí na demokratickém životě, analyzovaly možné rozdíly v účasti mladých žen a mladých mužů a vzorce účasti mladých lidí s omezenými možnostmi;
- k) zkoumaly, monitorovaly a hodnotily metody, které se v oblasti účasti dětí a mladých lidí již používají, a případně rozvinuly další stávající nástroje nebo zavedly standardy kvality týkající se účasti, obecné zásady, nové technologie a metody;
- l) v rámci otevřené metody koordinace v oblasti mládeže zahájily proces vzájemného učení;
- m) prosazovaly zapojení mladých lidí do vytváření koncepcí, strategií nebo akčních plánů týkajících se účasti na demokratickém životě Evropy;
- n) zvážily možnosti, jak všechny mladé lidi povzbudit k tomu, aby se aktivně zajímali o demokratický proces, a pokud jsou k tomu způsobilí, aby využili svého hlasovacího práva;
- o) na místní, vnitrostátní i evropské úrovni poskytovaly podporu organizacím a iniciativám mládeže a podporovaly myšlenky přicházející zdola a příležitosti k účasti mladých lidí na demokratickém životě;
- p) usnadnily mobilitu všech mladých lidí za pomoci opatření, jako je posílené provádění doporučení o mobilitě mladých dobrovolníků v rámci EU. To by posílilo osobní a profesní dovednosti a kompetence mladých lidí i jejich zaměstnatelnost.

8. VYZÝVAJÍ KOMISI, ABY:

- přezkoumala a konzultovala účast mladých lidí na demokratickém životě Evropy a aby ji učinila předmětem svých dalších úvah;
 - v přehledu ukazatelů týkajících se mládeže dále rozvíjela statistické ukazatele účasti mladých lidí na demokratickém životě;
- uzpůsobila Evropský portál pro mládež potřebám mladých lidí, pokud jde o snadný přístup k informacím;
 - zajistila, aby se při vytváření příští generace programu EU pro mládež nadále zohledňovaly názory mladých lidí.
-

PŘÍLOHA

1. Usnesení Rady ze dne 25. listopadu 2003 o pojetí školy jakožto otevřeného vzdělávacího prostředí v zájmu předcházení předčasnému ukončování školní docházky a nespokojenosti mladých lidí a boji proti těmto problémům a v zájmu povzbuzení sociálního začlenění mladých (2003/C 295/02) ⁽¹⁾. V tomto usnesení Rada schválila společné cíle a jakožto prioritní otázky stanovila účast mladých lidí a jejich informování.
2. Usnesení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících dne 24. května 2005 v Radě o provádění společných cílů v oblasti informovanosti mládeže (2005/C 141/03) ⁽²⁾.
3. Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1719/2006/ES ze dne 15. listopadu 2006, kterým se zavádí program „Mládež v akci“ na období 2007 až 2013, v němž se velice podporuje účast mladých lidí včetně různých forem dobrovolnictví ⁽³⁾.
4. Usnesení Rady o provádění společných cílů v oblasti účasti a informovanosti mládeže v zájmu podpory jejího aktivního evropského občanství, které přijali ministři pro mládež v listopadu roku 2006 ⁽⁴⁾.
5. Usnesení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě ze dne 22. května 2008 o zapojení mladých lidí s omezenými příležitostmi ⁽⁵⁾.
6. Závěry Rady ze dne 22. května 2008 o evropském přístupu k mediální gramotnosti v digitálním prostředí ⁽⁶⁾.
7. Evropa 2020: Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění ⁽⁷⁾.
8. Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Mládež v pohybu: Iniciativa zaměřená na rozvinutí potenciálu mladých lidí s cílem dosáhnout v Evropské unii inteligentního a udržitelného růstu podporujícího začlenění ⁽⁸⁾.
9. Závěry Rady ze dne 19. listopadu 2010 o iniciativě „Mládež v pohybu“ – integrovaném přístupu k výzvám, kterým čelí mládež ⁽⁹⁾.
10. Usnesení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě o práci s mládeží ⁽¹⁰⁾.
11. Doporučení Rady ze dne 20. listopadu 2008 o mobilitě mladých dobrovolníků v rámci Evropské unie ⁽¹¹⁾.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 295, 5.12.2003, s. 6.

⁽²⁾ Úř. věst. C 141, 10.6.2005, s. 5.

⁽³⁾ Úř. věst. L 327, 24.11.2006, s. 30.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 297, 7.12.2006, s. 6.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 141, 7.6.2008, s. 1.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 140, 6.6.2008, s. 8.

⁽⁷⁾ KOM(2010) 2020.

⁽⁸⁾ KOM(2010) 477 v konečném znění.

⁽⁹⁾ Úř. věst. C 326, 3.12.2010, s. 9.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. C 327, 4.12.2010, s. 1.

⁽¹¹⁾ Úř. věst. C 319, 13.12.2008, s. 8.